

רכי חיים

נשיקה מצלוהים

מאפירה נבון וער

יצחק רפאלי

בורים עיפה את כולם.

יש נשים הדורשות שאני אפעיל הרבה כוח בזמן המס', מסביר בריס לוי (35). המס'יסט. החדר שלו בקומה התחתונה של מלון תל-אביב סגור. "אין לי די כוח", מסביר בוריס את פשר הנשיפות הקולניות היוצאות מגרונו ומחזהו המנופה. נשים וגברים היוצאים מדלת חדרו לא מבחינים במבטים המלווים אותם בסקרנות. השיעור רטוב מעט. ה' עיניים בודקות במבט חטוף אם כל כפתור בבגד כבר רכוס. אך רוחם מרחפת בעולם אחד. בוריס טוען ש' הם פשוט נולדו מחדש. שהם בריי' איס יותר.

"כדי להיות מעסה, נחוצה הר' בה סבלנות", טוען בוריס. "נוצר קשר אינטימי מיוחד-במינו. הסי' פורים שאני שומע כאן אסור ש' ידלפו הנוצה. אם לוחצים על בר ריס לספר, הוא מדליף רמו, או שרק פניו מעלות סומק ומסגירות

מעסה דוין

...כאילו מרחף...

מבוכה. במחברתו רשומים שמות רבים. ביניהם של אנשים מפורס' מים יותר ופחות.

אופירה נבון שאלה אותו, תוך כדי עיסוי, איך הוא התאקלם בארץ. היא סיפרה לו שגם הוריה היגרו מרוסיה. יצחק נבון התעניין לדעת מפי המעסה איך הוא יצא מרוסיה. אסור שניכר תדע. יצחק רפ' אל לימד את בוריס איך להתנהג בחברת אדם דתי. וניסה להשפיע על בוריס שלא יעבור ביום השבת. כמתנה לשרות העיסוי הטוב הע' ניק לו רפאל שלושה ספרים, שבהם כתב פירושים והסברים לסיפורי התורה, מאוד מהעיסוי לרוסית.

נוצרה בינינו קירבה", מסביר בוריס, "כי רפאל עלה מפולין". חבריה הכנסת עווי ברעם בא אל בוריס כדי שבעזרת המס' יעזור לו המעסה להשתחרר מכאבי-הגב המציקים לו. "הוא ייצא ממני בריא", מבטיח בוריס.

בספר המיוחד של בוריס, בדף שבראשו רשומה הקדשה בכתב-היד של רפאל, מופיעה גם הקדשה מפנינה רוזנבלום. גם היא, מסתבר, נתנית מאוד מהעיסוי שקיבלה מי ידיו של בוריס.

היא באה אליו והתלוננה שהיא כליכך עייפה. "בזמן העיסוי היא שרה, יש לה קול עמוק", אומר בר ריס כשסומק מכה את פניו. בדף אחר רשומה הקדשה מה'

סופרת פיליס צסלר — פמיניסטית אמריקאית שכתבה כמה ספרים. היא באה לעיסוי בזמן שהתחה ב' מלון. בוריס אינו מבין את ה' אידיאולוגיה שלה. הוא רק זוכר שהיא סיפרה לו שהיתה בעבר נשר' אה לשלושה גברים. אמריקאי, יהודי וערבי. היא נפרדה מכל אחד מהם, כי חיפשה את החופש שחסר לה. בזמן שהותה בארץ היא הת' לזוגה לפניו שאינה נהנית.

מהעיסוי היא הנתנה? "בטח, היא באה כל יום..." משיב בוריס, למרות שהוא מוסיף ואומר: "אני לא רוצה לעשות לעיסוק שלי ב' מס' פירסום, כי יש לי מספיק עבודה".

אבל בוריס אינו מסרב לקבל אר' תם לטיפול. בימנו רשומות בתור דוגמניות ישראליות, שלפחות פעם בשבוע מגיעות אליו כדי לזכות בעיסוי.

רק דבר אחד מפריע לבוריס: אשתו, נינה, מהנדסת-אלקטרו' כימיה בהיקצועה, מקנאת לו ו' אסור שהיא תדע שבוריס, בעלה, עושה מס' לגשים.

אבל הרשימה ארוכה: גם עדנה לב קופצת אליו בכל ביקור שלה בארץ. בעלה, יורם, בא אל בוריס גם הוא, אחרי שהוא שומע את השבחים שמרעיפה עליו עדנה. שניהם מספרים לבוריס על אמ' ריקה.

האדם נעים מהגוף. בוריס עלה לישראל לפני שבע שנים מי אוקראינה. במעון-הקליטה בנצרת-עלית הוא למד עברית. כשאנשי-הסוכנות שאלו אותו מהו עיסוקו, הוא יכול להשיב להם שיש בידיו תעודה של מוסיקאי — נגן-פסנתר — מאמן-איגרוף מוסמך ופיזיותר' פיסט.

בוריס, שעלה לישראל עם אשתו ובנו הבכור, לא המתין שאנשי-הסוכנות ימצאו לו מקום-עבודה. לפני שלמד את השפה כבר התחיל לנגן כמלווה בשערי-בלט לנוע' רות בטבריה, ובחמייטבריה הוא התחיל לאמן בספורט.

בארץ נולדה בתו השנייה, לפני המס' נכנסו הלקוח לחדר הסאונה היבשה. שם, במשך כ' עשר דקות, הוא יושב בחדר שה' טמפרטורה בו מועלית עד 100 מעלות. אחר-כך הוא עובר למקלחת בורם מים בלחץ רב. משם אל חדרה-עיסוי. במשך 40 דקות, בי' עזרת שמן מיוחד, עורך בוריס לגופו של המטופל עיסוי.

נשים מבקשות, בדרך כלל, עי' סוי לפנים, לראש ולשרירי החזה. גברים אהבים עיסוי בעורף וב' מצח. לאנשים הסובלים מכאבי-גב, ושאינם זקוקים לטיפול רפואי מיוחד, נותן בוריס עיסוי בעזרת מכשיר מיוחד, שבו הגולות חודרות אל הרווחים הקטנים שבין החולי-יות. יותר מה', אין בוריס מוכן לפרט. אחרי ארבעים דקות עיסוי עובר המטופל אל חדר הסאונה הרטובה.

יש אנשים שאהבים להתכסות בסבון מוקצף ולהכות במטאטא על עור גופם. "זה עושה הרגשה כאילו שאתה מרחף... אלהים נותן נשי' קות". אחרי הסאונה חוזרים שוב למקלחת בורם מים קרים העור מקבל שם הלם וההרגשה נפלאה.

האם הישראלים יודעים לקבל עיסוי? "אין כמו הכושים", מס' ביר בוריס לוי. "הכרטי נכנס ל' חדר בריקוד. הם כליכך משוחרי' רים. יש בגוף שלהם הרפיה, שאין אצל אף אחד אחר. הם נופלים על מיטה בחדר-העיסוי ואז האדם כאילו נעלם מהגוף. "זה תענוג לעשות לכושי עיסוי", מודה בוריס. לדוגמה, הוא מביא את הכדורסלן קארל וינפרי (הפועל גליל-עליון), שהוא מלא בשרירי-קפיציים. גם טל ברודי בא אל בוריס, אבל את הגוף של קארל וינפרי, הכושי, לא יכול בוריס לשכות.

מומחה לבעיות החרשים מסביר לבית-המישפט

את הטכניקה של הסברת מ'סמך לחרשים

מומחה גולדרט מנת-מישכל כמו לכולם

"יש רשות זו נכות חברתית. הלן קלר, שהי' תה גם חרשת וגם עיוורת, הסבירה כי לו יכלה לבחור ולהחזיר לעצמה אחד מחושיה, היתה מבקשת לשמוע. משום שאז היתה יכולה לקשור קשר חברתי ממשי עם בני-האדם", אומר יששכר גולדרט, המנהל הכללי של אגודת החר' שים בישראל.

האיש גבירה-קומה ובעל יכולת הביטוי המרשי' מה, העיד בבית-המישפט בתל-אביב לפני השופט המחוזי אלישע שיינבוים, על יכולתו של חרש להבין מ'סמך מישפטי מורכב, כמו צוואה.

הוא הוזמן עליידי עורך-הדין כדי לברר אם הנסטר, יעקב משעלי, שהיה חרש מלידה, הבין את משמעות הצוואה שעליה חתם, בה הוריש את כל רכושו לאשתו, ואת שונו וטבעתו לאחיו.

"חרשים נולדים כבעלי רמת-מישכל ממו' צעה, הדומה לזו של חבריהם השומעים. הקשיים שלהם גובעים מהזמן הרב הנדרש כדי להח' דיר להם מושגי-יסוד, שאותם רוכש כל ילד רגיל בהיסחה-הדעת כמעט. גם אחרי לימוד מסויים הם מתקשים בהבנת מושגים מופשטים, והושבים בדרך מטריאלית".

המנכ"ל סיפר כי אוכלוסיית החרשים ממש, כלומר כאלה שאינם שומעים כלל ולוקים במום מאז לידתם, מונה כ-400 איש ואשה בישראל. האחרים, שהם כבדי-שמיעה, אינם נכללים באגר' דתו, אלא שייכים לאירגון שחט.

ילדים חורגים לאלוהים. "חרשים מלידה, שלא למדו בבית-ספר לחרשים, הבנתם פחותה, ממש בסיסית. הם יכולים להבין הבעות פנים שונות ולקרות שפתיים. אולם השפה העברית, כמו כל השפות השמיות, קשה במיוחד לקריאת שפתיים, בגלל ריבוי האותיות הגרוניות בה'.

"חרשים אינם אילמים, הם חסרי-דיבור. מי' תריהקול שלהם לא נפגעו, אך מכיוון שאינם שומעים, אינם יכולים לשלוט היטב במיתרים, ולשוות להם את הצלילים המדויקים של השומע' עים. כל חרש מסוגל לדבר, השאלה אם אתה מבין אותו. אני, בגלל מגעי הרב איתם, מבין אותם טוב יותר מאחרים. אני מבין גם כאלה שיכולת הדיבור שלהם קרובה לאפס".

במוסדות מתאימים יכולים להגיע להישגים נכ' בדים", טען גולדרט. באיזו שפה לחשוב? בשלב זה של עדו' תו, התערב השופט שיינמן, הבקיא בדיני יש' ראל, וסיפר כי בשאלות ותשובות של רבנים מי' שנים אחרונות, מתברר כי חלה התפתחות בעניין זה, וכי חרשים שלמדו בבית-ספר, לשרים לעדות בבתי-מישפט. "אדוני השופט", שאל העד, "באיזו שפה

החרשות קשה מן העיוורון

אתה חושב? והשופט, החי כבר שנים רבות בארץ, ענה בחיוך: "בשנים האחרונות אני כבר חושב בעברית".

"לחרש אין שפה לחשוב בה, ומיספר המלים שלו מצומצם ביותר", הסביר גולדרט. עורך-הדין שאל את העד כיצד מסבירים לחר' שים משמעותו של מיסמך-מישפטי, שעליו הם אמורים להתום.

"אנו מעדיפים לעשות זאת בעזרת תורגמן שהוא חרש בעצמו, ולמד את אמנות התרגום לשפת ידיים. עורך-הדין מסביר לו את המיסמך. הוא קורא את שפתו של עורך-הדין, ומעביר את המסר לחותם בעזרת שפת החרשים. את המלים המופשטות, הקשות, הוא מסביר לי בעזרת מילים פשוטות יותר, אבל מילים כמו ניכור, ומוחלט, קשות במיוחד להבנה".

צרות בגלל בושה. "אם החרש מסמן כי הבין, האם אין זה מספיק?" נשאל המנכ"ל הושיב: "לא. חרשים מתביישים בנכותם, וחרי שים שיחשבו אותם למפגלים ומטומטמים, ולכן פעמים רבות הם מהנהנים בראשם לאות הסכמה, כאשר בעצם לא הבינו ולא כלום. הם מסבכים עצמם לפעמים בצרות צרורות בגלל בושה זו".

גולדרט ביקר את אפשרויות החינוך לחרשים הקיימות בישראל, ואמר כי הן אינן מספיקות, ואין בארץ מודעות לעניין. בארצות-הברית ובאנג' ליה מוצג על הבימות מחזה מרגש בשם 'ילדים חורגים לאלוהים, המתאר את בעיותיה הקשות של חרשת מלידה, את קשייה-התיקשות שלה ואת המרירות והתיסכול הממלאים אותה שינאה לאני-שים השומעים. בעיקבות מחזה זה, העומד לעלות גם על בימותינו, גברה המודעות לנכות, שנראית לאנשים כקלה יותר מעיוורון או שיתוק.

יש בישראל פחות מעשרה חרשים שסיימו אוניברסיטה, ויש אפילו אחד שהוא כיום מדען אטומי. אולם בחור זה, יונתן קרני, זכה ונולד במישפחה מרובת אמצעים, שהעמידה לו מורים פרטיים מילדות, והשקיעה בו מאמצים וכספים רבים. כיום הגיע, בעזרת האינטליגנציה שלו, לדרגה בכירה.

אולם דווקא העובדה שרק אחד מכולם הגיע לכך, מעידה על כישלון שיטת החינוך לחרשים בישראל. ליתר החרשים, חסרי-השכלה וטיפוח, יש באמת בעיה של הבנת מושגים מופשטים, ולכן היתה הצדקה לדברי חז'ל כי: חרש, שוטטה וקטן פסולים לעדות. אולם החרשים שלמדו